

NAŠA MALINOVÁ

Noviny občanov obce Malinová

VI. ročník

Číslo 1/2025

AKTÍVNI OBČANIA SI ZASLÚŽIA POĎAKOVANIE

Vážení Malinovčania!

„Ako ten čas letí...“ povie si ne jeden z nás. Veru aj mne sa zdá, že ešte len nedávno sme vítali rok 2025 a už tu máme marec a čoskoro bude prvý štvrtok za nami. Je dobré obzrieť sa za starým rokom a povedať si, čo nás čaká v tomto roku. Keď som už spomenul ako sme vítali nový rok, musím povedať, že ma skutočne veľmi potešilo značné množstvo občanov, ktorí prijali pozvanie na tradičný silvestrovský starostovský punč a poslaneckú kapustnicu. Obe chutili a minulo sa všetko, čo sme pripravili. Punč som skutočne pripravoval osobne ja, spoločne s kolektívom pracovníkov a pracovníčok obecného úradu. Na chutnej kapustnici mala veľkú zásluhu skvelá kuchárka Milka Dudášová a samozrejme poslanci, ktorí jej asistovali. Viacerí priniesli aj sušené huby a ďalšie ingrediencie.

Ak mám hodnotiť uplynulý rok, musím konštatovať, že nebol z pohľadu samosprávy ani najlepší, ale ani najhorší. Podarilo sa nám splniť takmer všetko čo sme si predsavzali a naplánovali. Až na opravu povrchu ciest v obci. Práce zabrdzili potrebné povolenia zo strany Povodia Váhu, pretože niektoré komunikácie sa nachádzajú v blízkosti vodných tokov. V zmysle ich pripomienok sme museli prepracovať projektovú dokumentáciu. Ale už máme všetko potrebné pohromade, vrátane finančných prostriedkov. Keď to počasie dovoľí cestári budú môcť začať, aby už konečne zmizli nielen nepríjemné výtlky, ale urobila sa aj rekonštrukcia niektorých a dobudovali nové komunikácie.

Samozrejme okrem ciest máme v tomto roku aj ďalšie ciele a zámery. Tieto priority sme na nedávnom zasadnutí obecného zastupiteľstva prerokovali a schválili. Z tých menších by som spomenul vybudovanie parkoviska pri materskej škole. Mnohí rodičia totiž vozia svoje ratolesti do a zo škôlky autami a nemajú poriadne kde zaparkovať. Dostali sme

Starosta Juraj Stiffel sa na slávnostnej výročnej schôdzi ZO ÚŽS prihovoria k jubilujúcim členkám, ktoré si pripomínajú 80. výročie založenia prvej ženskej organizácie v Malinovej.

zaujímavú ponuku na výmenu a rekonštrukciu verejného osvetlenia. Je aj finančne výhodná, pretože bude možné využiť finančné prostriedky z Environmentálneho fondu. Prinesie to úsporu elektrickej energie a jednoznačne lepšie osvetlené ulice.

pokračovanie na 2. strane

80. VÝROČIE VZNIKU ORGANIZÁCIE ŽIEN V MALINOVEJ

ČINORODÉ ŽENY

Na výročnej členskej schôdzi základnej organizácie Únie žien Slovenska (ÚŽS), ktorá sa uskutočnila presne v deň osláv Medzinárodného dňa žien, v sobotu 8. marca, si členky pripomenuli aj významné výročie. Uplynulo totiž 80 rokov odvtedy, čo si ženy v našej obci založili vlastnú ženskú organizáciu.

Históriu a bilanciu činnosti za celé obdobie pripomenula vo svojom príhovore súčasná predsedníčka ZO ÚŽS Eva Benková. Po skončení druhej svetovej vojny v Malinovej, vtedy ešte Cachu, si ženy 1945 najskôr založili spolok Živena, ktorý na Slovensku existoval od roku 1869. Stotožnili sa s jeho hlavnou myšlienkou na zlepšenie postavenia rovnoprávnosti žien v spoločnosti, ich vzdelávaní vo financiách, výchove detí, či histórii. Poslaním Živeny od začiatku bolo aj prispieť k národnému, duchovnému a hmotnému zveľadeniu Slovenska. Medzi zakladateľky miestnej

organizácie Živena patrili aktívne ženy Anna Drábová, Olga Priehodová, Etela Mazániková, Mária Boreková, Mária Dudášová a Paulína Čavojská, ktoré sa do Cachu po vojne prisťahovali.

Búrlivý politický vývoj v spoločnosti v ďalších rokoch sa potom prejavil aj v ženskej organizácii. Pod týmto názvom pracovala iba päť rokov.

pokračovanie na 2. strane

Ubehli takmer dve storočia od chvíle, keď sa na svete objavil fenomén, dnes už bežná fotografia. Hoci jej základ Camera obscura poznali maliari už od 16. storočia. Je to fyzikálny jav, keď sa v tmavej miestnosti cez malú dierku, na protiláhlej stene premietne obraz toho čo je vonku. Aj keď obrátený dolu hlavou. Používali ju mnohí ako pomocku pri maľovaní. Ale až dvaja Francúzi N. Niepce a L. Daguère dokázali ten obraz zachytiť na striebornej doske. Tento proces vylepšil Angličan H. Talbot, ktorý vynášiel spôsob negatív pozitív, vďaka čomu sa dali fotografie rozmnožovať. Ešte treba spomenúť optika slovenského pôvodu Jozefa Petzvala, ktorý v roku 1840 vyvrátil objektív, vďaka čomu už bolo možné začať vyrábať prenosné fotoaparáty. Pravdže, fotografia sa ďalej vyvíjala vďaka stovkám rôznych patentov až po dnešnú digitálnu fotografiu...

STARÉ FOTOGRAFIE

Prečo túto, pre mnohých nevelmi známu históriu fotografie spomínam? V Malinovej totiž do tajov zhotovovania fotografických obrázkov sa medzi prvými rozhodol vniknúť Ewald Schön. Známy zručný kračír. Asi v polovici šesťdesiatych rokov, keď sa vrátil z vojenskej služby, kúpil si vtedy populárny fotoaparát Flexaret na zvitkový film. Filmy si najskôr nechával spracovávať, ale po krátkom čase sa rozhodol vyskúšať to sám. Tmavú komoru, ktorá bola podmienkou vyvolávania fotografií, si urobil zatmenením kúpeľne. Potrebné osvetlenie nahradzovala vojenská baterka s farebnými filtrami. S kamarátmi sa zložili a kúpili si aj zväčšovák a leštičku na fotografie. Často mu v kúpeľňovej fotokomore pomáhala aj manželka Anka. Postupne získal povest fotografa a tak ho často volali fotografovať do rodín, ale postupne fotil tiež aj svadby, či pohreby a aj rôzne podujatia v obci. Fotografoval tiež, ako vášnivý turista, účastníkov počas výletov a turistických vychádzok. S čiernobielym fotografou prestal, keď sa začala presadzovať farebná fotografia, náročnejšia na domáce spracovanie. Z toho obdobia, mu však zostalo množstvo čiernobielych negatívov.

Už si myslel, že zábery na nich zostanú pre širšiu verejnosť zabudnuté. Lenže nedávno sa podarilo tieto staré negatívy digitalizovať. Keď sme niektoré zábery vytlačili na bežný kancelársky papier, vzbudili medzi viacerými rodenými Malinovčanmi mimoriadny záujem. Mnohí sa na nich spoznávali, alebo si pripomenuli blízkych, priateľov a neraz aj členov rodiny, či známych, ktorí už nie sú medzi nami. Preto po dohode so starostom Jurajom Stiffelom, ktorého staré fotografie tiež zaujali, sme sa rozhodli v sále Partizánskeho domu zorganizovať výstavku týchto fotografií. Prebieha práve v týchto dňoch a prístupná je počas úradných hodín. Potrvá do konca mesiaca marca, ale podľa záujmu možno aj dlhšie. Pri fotografiách sú aj krátke popisy, kto na fotografiách pravdepodobne je, prípadne z akého podujatia sú. Bude tam možnosť údaje doplniť. Uvidíte fotografie spred 50 i viac rokov.

Táto výstava, ako pohľad do minulosti, je zatiaľ prvá. Chceme požiadať vás všetkých, ktorí vlastní podobné zaujímavé fotografie z minulého obdobia, aby nám ich zapožičali. Zoskenujeme ich, vytlačíme a pri príležitosti Dňa obce v auguste tohto roka, by sme výstavu rozšírili aj o vaše fotografie. Ak sa rozhodnete a pomôžete širšie zdokumentovať minulosť v našej obci, prineste staré snímky na obecný úrad aj s príslušným popisom. Fotografie vám neporušené vrátíme. Veríme, že vás výstava zaujme.

Pavol Remiáš

AKTÍVNI OBČANIA SI ZASLÚŽIA POĎAKOVANIE

Pokračovanie z 1. strany

Osobne ma teší tiež myšlienka, vybudovať multifunkčné športové ihrisko, ktoré nám v obci chýba. Máme vybrané miesto v blízkosti novej bytovky. Na tejto ploche bude možné celoročne hrať futbal a iné loptové hry a v prípade priaznivého zimného počasia sa môže premeniť na klzisko. Voľakedy sa v Malinovej mohlo korčuľovať iba na Močiari. Teraz toto klzisko chýba. Po dobudovaní multifunkčného ihriska si dúfam budeme môcť konečne opäť obuť korčule. Pripravujeme už projektovú dokumentáciu.

Musím vyzdvihnúť prístup vás, milí Malinovčania, k vyhlásenej verejnej zbierke na zakúpenie automatického externého defibrilátora. Zákonná povinnosť, zaobstaráť externý, verejne dostupný defibrilátor vo všetkých obciach nad tisíc obyvateľov prišla v priebehu minulého roka. Nemohli sme preto mať na tento život zachraňujúci prístroj v rozpočte vyčlenené peniaze. Našli sme však zaujímavé riešenie. Poslankyňa Marika Luprichová navrhla uskutočniť zbierku medzi občanmi, čo zastupiteľstvo hneď aj schválilo. Za týmto účelom sme zriadili v banke transparentný účet, na ktorý mohli občania

posielať ľubovoľnú čiastku podľa svojich možností. Mnohí to využili a ďalší priniesli peniaze priamo na obecný úrad. Za mesiac a pol sa takto vyzbieralo dovedna niečo vyše 2 000 eur. Zvyšok, do hodnoty 2 650 eur už sme v rozpočte našli. Defibrilátor je zakúpený a nainštalovaný v centre obce na budove obecného úradu pri vstupe do hasičskej zbrojnice. Všetkým, ktorí sa do zbierky zapojili, skutočne veľmi ďakujem!

Vyzdvihnúť však musím všetkých, ktorí pomáhajú v obci udržiavať verejné priestory v okolí svojich obydli. Pracovníci obce, ktorí udržiavajú a majú na starosti intravilán v obci aj zeleň, by na všetko nestačili. Som veľmi rád a teším sa aktivitám, ktoré vyvíjajú všetky spoločenské organizácie. Mimoriadne aktívne sú členky Únie žien Slovenska, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Spolku karpatských Nemcov, aj Klubu dôchodcov a turistov. Ani športovci, futbalisti z Telovýchovnej jednoty Partizán Malinová nám nerobia hanbu. Vzorne reprezentujú obec v lige, ale ak treba vedľa pomôcť aj pri rôznych brigádach. A samozrejme nemôžem zabudnúť na našich hasičov. Sú pripravení zabrániť, aby sa oheň pre nás nestal pánom, ale sú ochotní pomôcť

aj občanom, ak majú napríklad problém so zatopenou pivnicou. Všetci spomínaní majú veľký podiel na tom, že sa v našej obci stále lepšie žije.

Nedávno odišla do dôchodku dlhoročná účtovníčka a ekonómka obecného úradu Edita Priehodová. Zaslúži si vysoké uznanie za jej takmer tri desaťročia práce v prospech obce. Za svoj odborný a svedomitý prístup vo funkcii jej patrí naše úprimne poďakovanie. Želám jej, aby si zaslužený dôchodok dlho užívala v zdraví a pohode. Jej nástupkyňa Patrícia Čavojskej zasa prajem, aby sa jej v práci darilo rovnako ako Editke. Prekvapilo ma, že na marcovom zasadnutí obecného zastupiteľstva nám oznámila poslankyňa Marika Luprichová, že z osobných dôvodov sa vzdáva poslanskeho mandátu. Škoda. Myslím, že bola prínosom v práci zastupiteľstva a za jej poslanskej prácu je tiež ďakujem.

Vážení občania, môžem vás ubezpečiť, že tak ako tomu bolo v minulom roku, aj v tomto sa budeme spolu s poslancami aj pracovníkmi obecného úradu usilovať, aby sme všetky predsavzatia a naplánované projekty a zámery v tomto roku naplnili k vašej spokojnosti. Budem rád ak nás opäť svojou aktivitou podporíte. Spoločne sa nám to podarí.

Juraj Stiffel, starosta

PRIPOMENULI SI 80. VÝROČIE VZNIKU ORGANIZÁCIE ŽIEN V MALINOVEJ

ČINORODÉ ŽENY

Pokračovanie z 1. strany

V roku 1950 Živena zanikla a nahradil ju Výbor žien pri miestnom národnom výbore, ktorý sa neskôr pretransformoval na Slovenský zväz žien. Čo bola celoslovenská organizácia. Po roku 1990 sa premenoval na Demokratickú úniu žien a v roku 1998 na dnešný názov ÚŽS.

Vo vedení organizácie sa vystriedalo niekoľko žien. Takmer 20 rokov viedla organizáciu Estera Chmelíková. Od roku 1987, teda takmer polovicu existencie, je na jej čele súčasná predsedníčka Eva Benková. Práca členiek bola od začiatku činorodá. Bolo to napríklad zriadenie obecnej práčovne, organizovanie zberu handier, papiera a fliaš. Za získané peniaze zakúpili stoličky, garníže a záclony do sály Partizánskeho domu. Zaujímavé je, že ženy z Malinovej sa zúčastnili aj na spartakiáde v Prahe.

„Spomenúť treba aj ďalšie širo kospéktrálne aktivity“, zdôraznila predsedníčka Benková. „Napríklad tanečné zábavy, burzy ošatenia, rôzne kurzy varenia, pečenia, zdobenia krasiek, organizovali sme koncerty skupine Dokonalý kľúč, tri zbierky pre chorých spoluobčanov, ktorým sme aj finančne prispeli z pokladne. Podieľali sme sa na založení speváckej skupiny Bystrina, neskôr Zlatava, zapojili sme sa do klubu Fašiangovník, robili sme maškarné plesy na ľade, patrili sme medzi organizátorov športového popoludnia, cvičili sme jogu a kaloretiku, zorganizovali sme aj jedno kolo Gazdinka roka a Žena tvorí domov. Boli sme spoluorganizátormi lyžiarskych pretekov, organizovali sme spoločné sánkovanie a boli sme aj spoluorganizátormi prvej gazdovskej zabijačky.

Prispeli sme fi nančne na zakúpenie krojov pre speváčky, hudobnej skupine DK na vydanie CD, aj na vydanie monografie obce a iné. Orga nizujeme výstavky ručných prác, obrazov a drevorezieb. Pripravili sme aj výstavy kvetov, kaktusov, ho dín, svadobných obrazov. Medzi naše aktivity patrí každý rok urobiť jarnú, jesennú a vianočnú výzdobu v centre obce. Zaviedli sme nové tradície, kreslenie na ceste pri príležitosti Medzinárodného dňa detí, jesenné púšťanie šarkanov, v zime stavenie snehuliakov. Zabezpečujeme varenie čaju na Mikuláša, aj gulášu na rôznych podujatiach obce, varíme šúľance, na stretnutiach obcí Pravnianskej doliny. Pravidelne sa zúčastňujeme brigád na úprave okolia bunkra, pamätníka padlých, aj cintorína. Spomeniem tiež, že sme počas pandémie šli rúška, posielame balíčky lásky pre domovy dôchodcov, pre ženy organizujeme podujatie Hýb sa!, návštevy divadla a tiež zájazdy. Niekoľko krát sme navštívili a vystúpili s krátkym divadelným predstavením na výročných schôdzach aj v programe pre dôchodcov v Zemianskych Kostoch.

Počas týchto rokov sme dokázali spájať ženy rôznych generácií a profesií, podporovať ich rozvoj a zastávať ich záujmy. Vďaka našej spoločnej práci sme dosiahli významné úspechy a prispeli k pozitívnym zmenám v našom okolí. Aj v budúcnosti

chceme posilňovať postavenie žien v spoločnosti. Verím, že naša Únia bude aj naďalej miestom vzájomného stretávania, podpory a inšpirácie. Nastal však čas, ešte viac otvoriť dvere do našej organizácie aj jej výboru mladším členkám. Zabezpečiť tak, aby sa ÚŽS naďalej dynamicky rozvíjala a prosperovala“ - uviedla na záver Benková.

Ženám sa prihovorel aj starosta obce Juraj Stiffel. Vyzdvihol ich nezastupiteľné miesto v spoločnosti i v rodinách a poďakoval sa ich príkladnú aktivitu. Základnej organizácii ÚŽS odovzdal Pamätný list pri príležitosti 80. výročia so zápisom do pamätnej knihy obce. Predsedníčke Eve Benkovej odovzdal Ďakovný list za aktívnu činnosť v ženskom hnutí a verejné uznanie za dlhoročnú prácu vo funkcii.

O kultúrny program na výročnej schôdzi sa postarali milým vystúpením deti z materskej školy a tanečná skupina Diamonds z Nitrianskeho Pravna.

NÁŠ ROZHOVOR

s ekonómkou a účtovníčkou obecného úradu Patríciovou Čavojskou

Začiatkom tohto roka odišla do dôchodku dlhoročná ekonómka obecného úradu Edita Priehodová. V tejto funkcii pôsobila takmer tri desaťročia. To znamená, že sa mimoriadne osvedčila odbornosťou a spoľahlivosťou bola tak oporou pre viacero samospráv obce. Žezlo po nej prevzala mladá Patrícia Čavojská. Požiadali sme ju o rozhovor.

° Nie všetci občania vás poznajú, môžete sa predstaviť, vrátane vašej kvalifikácie prípadne praxe vo vašom odbore?

Som vydatá a mám jedného syna.

° Sledovali ste dianie v obci v minulých rokoch? Zapájali ste sa do nejakých aktivít v spoločenských organizáciách, podujatí a podobne?

- Som rodená Malinovčanka, za slobodna Kubíková. Vyštudovala som Obchodnú akadémiu Prievidzi so záverečnou maturitnou skúškou a potom ešte dva roky nadvstavbového štúdia Hospodárska informatika, tiež s maturitou. Kvôli materským povinnostiam som vo svojej profesii ešte nepracovala, je to teda moje prvé zamestnanie v odbore.

- Musím sa priznať, že to čo sa v obci deje som sledovala tak ako aj iní občania. Aj kvôli rodine som sa nemohla z časových dôvodov veľmi zapájať do rôznych aktivít. Už od základnej školy sa však venujem ručným prácam, vyrábam rôzne drobné šperky a ozdoby zo stužiek, korálikov, zvieratka z puffy vlny. Vlni v máji som sa s nimi predstavila na výstave v Partizánskom dome.

° Do funkcie ste nastúpili však skôr, takže už máte prehľad o ekonomických výsledkoch vlaňajšieho roka.

- Ešte nie celkom do funkcie, ale na úrade som začala pracovať od marca minulého roka počas práceneschopnosti mojej predchodkyne pani Priehodovej. Mojou úlohou bolo čo najskôr vniknúť do problematiky, zvládnuť rozpočtové pravidlá a všetky potrebné účtovnícke práce. Pretože škola dá iba základy, ale prax je prax. Myslím, že sa mi to podarilo. Vďačím za to pánovi starostovi a najmä hlavnej kontrolórke obce Anežke Košťálovej, ktorá ma dokázala usmerniť a poradiť.

° Môžete už teda zhodnotiť rok 2024?

- Hoci je to trochu predčasne, pretože záverečný účet za vlaňajší rok iba pripravujem, obecné zastupiteľstvo ho bude prerokovávať až koncom polroka. Môžem spomenúť, že v lete nám ekonomická situácia trochu ovplyvnil výpadok podielových daní, necelých 25 tisíc eur. Ku koncu roka však vláda časť peňazí doplatila. A na dôvažok prišla aj refundácia za vyfi-

nancovanie výstavby detského ihriska zo strany Miestnej akčnej skupiny Žiar. Bolo to takmer 25 tisíc eur, ktoré sme v roku 2022 museli dať na ihrisko z vlastných zdrojov. Takže vlaňajší rok napokon dopadol dobre.

° Ale rozpočet na tento rok je už schválený. Už ste sa na jeho prípravu aktívne podieľali. Aký podľa vás je? Má svoje riziká...?

- Som presvedčená, že sa nám podarilo pripraviť dobrý rozpočet, je vyrovnaný. Pravdaže v priebehu roka nás môže všeličo prevkapiť. Možno to opäť budú podielové dane. Ale nikdy nevieme, či obci nevzniknú nečakané výdavky, napríklad pri rôznych nepredvídaných nešťastiach, prírodných kalamitách. Ale môžu prísť aj zo strany vládnych inštitúcií, tak ako to bolo v súvislosti so zákonnou povinnosťou zakúpiť automatický externý defibrilátor. Ale vzniknutú situáciu je vždy potrebné vyriešiť, samozrejme čo najefektívnejšie. Verím, že sa nám to podarí.

Za rozhovor poďakoval: P. Remiaš

VJARSPOL MÁ NOVÝCH MAJITEĽOV, VEDENIE SA PREŠŤAHUJE DO MALINOVEJ

PLÁNUJÚ VEĽKOLEPÚ MODERNIZÁCIU

Už niekoľko mesiacov sa v našej obci vie, že spoločnosť Vjarspol, ktorej súčasťou je aj hospodársky dvor v Malinovej, má nových majiteľov. Kúpila ho vraj česká firma. Medzi ľuďmi kolujú dohady aká budúcnosť bývalých „majetkárov“ čaká. Komplexnejšie informácie nám pre naše noviny dal najkompetentnejší, nový riaditeľ spoločnosti Vjarspol, skúsený manažér Ing. Ladislav Ješík.

Uvedol, že spoločnosť Vjarspol zmenila majiteľa v októbri minulého roka a on nastúpil do funkcie 11. novembra. Nová vlastnícka štruktúra je nasledovná. Spoločnosť VH Agroprodukt Hradec Králové, ktorá patrí k najväčším pestovateľom zeleniny v Českej republike,

vlastní 50 % a druhú polovicu zasa fyzická osoba, známy český podnikateľ Michal Trpkoš. Riaditeľ Ješík prezradil, že spoločnosť Vjarspol zmenou vlastníctva nezostane nikomu nič dlžná. Terajší majitelia ju kúpili aj so záväzkami a pohľadávkami. Vie však dobre, čo jeho a spolupracovníkov čaká. Bude to určite náročné. Spoločnosť doteraz má približne 40-ročný investičný dlh, pretože temer neinvestovala do obnovy majetku a ani do pôdy. Obhospodarujú 2 600 hektárov pôdy, z toho polovicu tvorí orná pôda a druhú trvalé trávnaté porasty. Keď si dali urobiť

rozbor ornej pôdy zistili, že je dlhodobo „podyživená“. Poslednýkrát ju pravdepodobne vápnili a pridávali draselnú soľ niekedy ešte za socializmu, keď tak robievali pomocou práškovacích lietadiel. Bude to treba napraviť. Nie však už pomocou „čmeliakov“, ale moderne, traktormi.

Plánujú veľkolepú modernizáciu všetkých objektov, čo si vyžiada investície v miliónoch eur. Cieľom je vybudovať modernú fungujúcu poľnohospodársku spoločnosť, ktorá sa stane „výkladnou skriňou slovenského poľnohospodárstva“ - prehlásil riaditeľ. Okrem rastlinnej výroby základným cieľom je obnoviť chov hovädzieho dobytku Slovenské strataké, ktorého v minulosti mali veľkochov v JRD Horná Nitra. Ten však už zanikol. V Tužine a Kľačane budú chovať hovädzí dobytok na mäso a v Malinovej to bude na produkciu mlieka.

Veľká prestavba objektov sa začala. Vidno to už prvého pohľadu aj v Malinovej. Niektoré objekty úplne zbúrajú a postavajú nové. Ide napríklad opravárenské dielne. Veľkú rekonštrukciu si vyžiada aj súčasná administratívna budova, s rozpočtom viac než 600 tisíc eur. Jej súčasťou budú aj dva byty. Po rekonštrukcii sa do nej presťahujú aj vedenie spoločnosti, ktoré má doteraz sídlo v Nitrianskom Pravne. Pre živočíšnu výrobu je potrebný nový ťaľatník. Hoci tu existovali dva ťaľatníky, sú žiaľ zanedbané, už 30 rokov v nich nebol umiestnený mladý hovädzí dobytok. Jeden už prerábajú, rovnako ako pôvodnú mašľaľ.

Ale nie sú to iba budovy. Rovnako sú zanedbané aj prístupové cesty, ktoré nikto dlhé roky nečistil. Aj obyvatelia si už všimli, že na viacerých trasách sú už vyčistené kanály, čo je dôležité aj preto, aby pri veľkých dažďoch nevytopilo objekty aj dedinu. Zaznamenali však proti tomu nezmyselné protesty zo strany občanov. Zakúpili tiež nový priekopový mulčovač, ktorým odstraňujú, alebo orezávajú konáre a kríky, ktoré presahujú do cesty. Takto upravili poľnú cestu z Malinovej do Poruby a Poluvsia. Zrekonštruujú aj cestu do Lazian, pretože motoristi aj cyklisti prechádzajú po obrábanom poli. Riaditeľ Ješík predpokladá, že vytvoria aj nové pracovné príležitosti pre Malinovčanov.

Text a foto: P. Remiaš

Osobnosti našej obce - Jozef CHMELÍK

MALINOVÁ SA STALA JEHO DOMOVOM

Naša obec priťahuje ľudí, nové domy v obci pribúdajú nielen vďaka domácim ale i prisťahovanim obyvateľom. Lákadlom je pokojné prostredie i okolitá príroda. V roku 2022 počet obyvateľov už prekročil tisícku a každým rokom narastá. Starousedlíci sa tak postupne stávajú menšinou a noví, prisťahovaní občania, postupne prenikajú do verejného a spoločenského života obce.

To mi pripomenulo životný príbeh jedného človeka - prisťahovalca, ktorý v našej obci vykonával významnú funkciu predsedu Miestneho národného výboru (MNV) v rokoch 1954 - 1964 **Jozefa Chmelíka**. Narodil sa 28. 10. 1922 v českých Dašiciach, v okrese Pardubice. V roku 1945 sa prisťahoval z rozvíjajúceho sa mestečka do malej dediny Malinovej za manželkou Máriou. Vychovával s ňou spoločne šesť detí, po jej úmrtí sa znovu oženil s Esterou Suchou, ktorá mu pomáhala s výchovou a starostlivosťou o rodinu. Deťom zabezpečil kvalitné vzdelanie pre zaradenie sa do spoločnosti.

K obrovským zmenám, ktorými naša krajina prechádzala po skončení vojny, prispel nemalou mierou. Pracoval ako stavebný robotník na stavbách po celom Slovensku a tiež v našej obci. Ako predseda národného výboru sa pričínal o zavedenie elektriny, vybudovanie miestneho rozhlasu a pamätníka padlým v SNP. Spolu s občanmi brigádnicky pomáhal pri výstavbe poľnohospodárskych objektov. Jeho najväčším dielom bola výstavba trojtriednej základnej školy, postavená tiež brigádnicky v tzv. „Akcii Zet“. Jeho pričinením sa rozvíjal spoločenský život, organizovalo sa množstvo kultúrnych a športových podujatí, začal pracovať Zbor pre

občianske záležitosti. Bol aj členom Rady Okresného národného výboru a vedúci výstavby v Prievidzi, kde sa zaslúžil o vybudovanie sídliska v Prievidzi a mnohých závodov. Pomáhal občanom s navrátením vojnou zničených domov a majetkov.

V roku 1969 nastúpil pracovať ako vedúci pohostinstva v Malinovej. V roku 1982 odišiel do starobného dôchodku, zapojil sa do činnosti ako člen výboru Klubu dôchodcov. Ešte šesť rokov pracoval na stavebnej prevádzke pri MNV v Nitrianskom Pravne. O svoje dlhoročné skúsenosti a poznatky sa rád podielil s mladšími funkcionármi a občanmi. Rád pracoval v záhrade, kým mu slúžilo zdravie.

Za svoju dlhoročnú prácu na poli politickom i hospodárskom ho ocenili viacerými vyznamenaniami. Najvyššie bolo štátne vyznamenanie „Za vynikajúcu prácu“, ktoré mu udelil prezident Československej republiky Gustáv Husák v roku 1982. Pri príležitosti 670. výročia prvej písomnej zmienky o obci Malinová v roku 2009, si prevzal Cenu obce za významné hospodárske výsledky a úspechy, ktoré prispeli

k všestrannému rozvoju obce.

Bola to osobnosť známa i neznáma, hlavne súčasnej generácii. Tí starší si ho určite budú pamätať ako „chlapíka“ s večným úsmevom a českým prízvukom, ktorý ľal slovenčinu ako prišlo. Ale tiež aj jeho zdvihnutý malík nad kríglom piva, ktoré čapoval s ležérnosťou a „klúdom Angličana“. Napriek tomu, že rada smädných hundrajúcich chlapov, ktorí prišli práve z roboty, stála až do pol krčmy. „Pivo skrátka potrebuje svoj čas“ - hovorieval. Keď si spätne premietame v pamäti jeho život, zistíme, že predstavuje celú epochu zmien, zvratov, že bol tvrdý, vyžadoval skúšky a obete, odriekanie a pomoc. Zžil sa s našou dedinou, obľúbil si ju, staral sa o ňu, kým vládol, bola jeho domovom. Jozef Chmelík zomrel 9. apríla 2010 vo veku 87 rokov. Pochovaný je na malinovskom cintoríne.

Veríme, že aj naši noví občania „zapadnú“ a urobia všetko pre to, aby sa nám v našej Malinovej spoločne dobre žilo.

Irena Balážová

ROZPRÁVKOVÝ KARNEVAL

včielky, rôzne zvieratká, ba aj superhrdinovia a nad všetkým dohliadal policajt. Aj tety učiteľky sa na chvíľu premenili na víly. Všetkých zabával aj veselý Šašo Jašo. Skutočne milé, vydarené podujatie...

Text a foto: (pre)

Učiteľky materskej školy za pomoci rodičov detí opäť úspešne zorganizovali karneval detí. A treba povedať, že to bol výnimočný, priam rozprávkový karneval. Veď prišlo približne 50 masiek. Na parkete sa prechádzali aj spievali a tancovali princezné a iné rozprávkové postavičky, nechýbali

VÝROČIA V ROKU 2025

80. výročie oslobodenia obce

Obec Malinová, vtedy Cach, bola oslobodená 4. apríla 1945 vojakmi I. Ukrajinského frontu maršala Malinovského, armádneho generála Červenej armády spolu s rumunskými vojakmi. Do obce prišli z juhovýchodnej strany od Poruby okolo 10-tej hodiny. Ráno boli v obci ešte nemeckí vojaci, ktorí ustupovali smerom do Nitríanskeho Pravna a pri ústupe zapálili dolný koniec dediny. Zhorelo 26 domov, v obci bolo len okolo 35 občanov. K prestrelke nedošlo.

75. výročie založenia JRD

V roku 1950 bolo založené v obci Jednotné roľnícke družstvo III. typu, ktoré nahradilo svojpomocné strojové družstvo založené v roku 1949. Predsedom JRD bol Martin Pediač. Pri založení dostalo družstvo darom traktor Škoda 30. Na jeseň bola vykonaná technicko-hospodárska úprava celého chotára a v roku 1951 bola už prvá spoločná žatva. Počet družstevníkov bol približne 70. Na Dolných lúkach sa začali stavať nové objekty a postupne pribudli nová sýpka na 25 vagónov obilia, kravín pre 100 kusov kráv, odchovňa pre mladý dobytok, ošipáreň - matečník, hydinárska farma pre 1 200 ks sliepok. V roku 1957 bol z družstva vytvorený samostatný hospodársky dvor Štátnych majetkov. Jeho prvým vedúcim bol Ernest Gyúrky, ktorý sa do obce prisťahoval z južného Slovenska.

75. výročie otvorenia Obcej materskej školy

Na jar 1950 zriadil okresný národný výbor v budove Miestneho národného výboru v Malinovej, ktorý vtedy sídlil v rodinnom dome za kostolom, poľnohospodársky útulok pre deti predškolského veku. Vedúcou útulku bola Hilda Fitzelová z Tužiny. Od 1. septembra

1950 sa z útulku stala Materská škola s celodennou starostlivosťou pre 25 detí. Jej prvou učiteľkou a riaditeľkou bola Estera Suchá, pestúnkou Anna Fitzelová, neskôr Mária Gregorová, kuchárkou Filoména Minichová. Materská škola v tomto dome po zmenách a rekonštrukciách, slúži deťom obce dodnes. Jej prví žiaci sú už na zaslúženom odpočinku, mnohí aj s učiteľmi a zamestnancami už nie sú medzi nami. S úctou ďakujeme a s pietou spomínáme.

20 rokov prvej obecnej zabíjačky

Prvú gazdovskú zabíjačku a ples zorganizovali 19. februára 2005 TJ Partizán Malinová, obec Malinová a Klub Smer - SD. Tradícia sa pomaly zo života na dedine vytráca a aby spomienky na tieto zabíjačky stále žili, rozhodli sa ich históriu oživiť. A podarilo sa. O toho roka sa v obci, koná obecná zabíjačka každý rok. Na prvej zabíjačke pri Partizánskom dome sa priviezlo živé prasa a ľudia si mohli pozrieť celý proces zabíjačky, rozpracovanie a výrobu mäsových špecialít. Pri ochutnávke im spievala ženská spevácka skupina Zlatava. Večer sa konal gazdovský ples. Zmeny organizovania sa dotkli aj tejto tradície, ale v tej základnej podobe zostáva a na zabíjačkové špeciality sa tešia každý rok občania obce.

Zostavila: Irena Balážová

ČRIEPKY Z OBECNEJ KRONIKY

2001

- Na opravu Pomník padlým v SNP sa investovalo 25 tis. Sk
- Bola oplechovaná tribúna na miestnom ihrisku, na ktorú sponzor Slovenské elektrárne Nováky poskytol plech, opravili sa šatne
- 7. júla sa konal futbalový turnaj vyslúžilcov TJ, venovaný pamiatke futbalistov, ktorí podľahli zákernej chorobe pod názvom „Na kamarátov sa nezabúda“. Iniciátorom bol Viliam Elischer a klub vyslúžilcov
- ZO SZPB oslávila 50. výročie založenia za účasti rodinných príslušníkov jej členov
- 12. septembra obec hostila rumunských Slovákov z Nadlaku, ktorí prišli na pozvanie speváckej skupiny Zlatava
- 1. júla bola otvorená cyklotrasa Prievidza Lazany Malinová, organizátor OZ Hornonitrie
- futbalové mužstvo mladších žiakov TJ Partizán Malinová získalo druhé miesto v okresnej súťaži pod vedením trénerov Eduarda Stiffela a Tibora Čavojského

2008

- Výstavba novej ulice s inžinierskymi sieťami pri cintoríne v hodnote 4 387 000 korún,
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie (asfaltovanie) ulica pri M. Bobokovi v celkovej hodnote 537 000,- Sk,-
- Rekonštrukčné práce na ihrisku na hracej ploche ako aj na budove sociálnych zariadení v hodnote 47 000,- Sk,
- Dokončenie výstavby spolu s ďalšími šiestimi obcami druhej etapy skládky TKO Vyšehradné v celkovej hodnote 5 360 000,- Sk. Obec investovala 500 000 Sk,
- S podporou Envirofondu (1 600 000 Sk) zrealizovaný projekt „Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov“ v hodnote 1 789 000,- Sk
- S podporou „Programu obnovy dediny“ (100 000,- Sk) bola vypracovaná „Štúdia revitalizácie centrálného priestoru obce“ v hodnote 118 000,- Sk,
- S podporou Ministerstva financií (50 000,- Sk) sa vymenila časť okien na budove Obecného úradu v hodnote 112 000,- Sk,
- Začali sa prípravy realizačnej projektovej dokumentácie na rekonštrukciu Domu smútku v hodnote 180 000,- Sk
- Z grantového programu Ľudia pre stromy nadácie Ekopolis s podporou skupiny Skanska a občianskej iniciatívy sme získali na projekt “Zelené srdce obce” 30 000,- Sk, za ktoré dobrovoľníci vysadili celkom 73 pôvodných stromčekov a kríkov v okolí Partizánskeho domu a Obecného úradu
- V roku 2008 bol starostom obce Ing. Peter Čavojský.

DEFIBRILÁTOR JE PRIPRAVENÝ ZACHRAŇOVAŤ

Povinnosťou každej obce nad tisíc obyvateľov je zakúpiť a na verejnom priestranstve nainštalovať automatický externý defibrilátor. Je

to prístroj, ktorý slúži na záchranu života pri náhlom zastavení srdca, alebo dýchania, čo je veľmi dôležité na záchranu života a prevenciu poškodenia mozgu. Vďaka verejnej finančnej zbierke, na ktorú prispelo mnoho Malinovanov, už defibrilátor máme v obci a je nepretržite 24 hodín denne pripravený na použitie. Je nainštalovaný na budove obecného úradu, pri vchode do hasičskej zbrojnice. V nočných hodinách blíka, aby sa dal rýchlo nájsť. Tento prístroj v prípade potreby môže použiť každý, aj keď nemá dostatočné vedomosti potrebné na jeho obsluhu. Po jednoduchom vybratí zo skrinky vydáva defibrilátor hlasové aj grafické pokyny čo s ním treba robiť. Na prvom mieste je potrebné volať záchranú zdravotnú službu a ihneď začať s oživovaním postihnutého.

Prístroj sám inštruuje záchrancu, čo má robiť. Automatický dokáže analyzovať srdcový rytmus a v prípade potreby vyšle elektrický výboj na obnovenie činnosti srdca. Treba ešte upozorniť, že pred zneužitím, alebo poškodením je defibrilátor monitorovaný kamerovým systémom.

„Ak by sa podarilo zachrániť čo len jediný ľudský život za pomoci defibrilátora, táto investícia nebola zbytočná,“ konštatoval starosta obce, keď spolu s hasičmi prístroj koncom februára nainštalovali.

Text a foto: -pre-

ZA ŠTEFANOM RICHTEROM...

V závere minulého roka sme sa navždy rozlúčili so Štefanom Richterom vo veku úctyhodných 89 rokov. Bola to mimoriadna osobnosť obce, prvý predseda miestnej skupiny KDV (Karpatsendeutscher Verain in der Slovakei) Spolku karpatských Nemcov v Malinovej, jednej z prvých organizácií svojho druhu. Organizoval stretnutia rodákov a zájazdy na stretnutia rodákov do Nemecka. Umožnil zber a darovanie kamiónu kníh z Nemecka, pod jeho vedením sa organizovali tradičné kultúrne podujatie Hauerlandfest na vysokej úrovni s programom v nárečí.

Svojou prelomovou organizačnou prácou si Š. Richter vyslúžil dôveru, hlboké uznanie a pochvalu doma i v zahraničí. V roku 2009 pri príležitosti 670. výročia prvej písomnej zmienky o obci Malinová si prevzal Cenu obce za propagáciu a zviditeľnenie obce doma i v zahraničí. V mladosti bol aktívnym futbalistom a predsedom futbalového oddielu. Pričinil sa o získanie finančných prostriedkov na zveľadenie ihriska. Ako poslanec sa snažil, aby sa dedina rozvíjala v každom smere.

Vynikal svojou odhodlanosťou, pracovitosťou a zručnosťou. Nadovšetko však miloval svoju rodinu. Bol známy svojou láskou k prírode a včelám. Dlhé roky zastával funkciu asistenta úradného veterinárneho lekára, čím výraznou mierou prispel k zachovaniu dobrého zdravotného stavu včelstiev v jemu zverenom obvode a organizoval včelárov v obci. Keď mal 82 rokov Okresná organizácia Slovenského zväzu včelárov Dr. Kolomana Novackého v Prievidzi ocenila jeho mimoriadne celoživotné zásluhy udelením ceny Zlatá včela.

Češť jeho pamiatke!

(ib)

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

BLAHOŽELÁME JUBILANTOM JANUÁR

Harbutová Jana, Vašinová Eva, Filkornová Beata, Krebes Mário, - 50 rokov
Štefíková Miriam, Schönová Ingrid, Mikula Tibor - 55 rokov
Richterová Eva, Grossová Eliška, Matiašková Bibiana - 65 rokov

FEBRUÁR

Páleschová Katarína - 50 rokov,
Kobela Juraj - 55 rokov
Gajdoš Vladimír - 60 rokov
Bojtoš Peter, Richter Viliam - 65 rokov
Niklová Štefánia - 75 rokov
Greschnerová Gizela - 85 rokov

MAREC

Luprich Milan, Cicková Jana, Jalová Emília - 60 rokov
Richter Jozef, Grossová Agneša - 70 rokov
Marko Václav, Rendek Jozef - 75 rokov

VÍTAME NAŠICH NAJMENŠÍCH

V januári sa narodili Paulína Maťašová a Filip Stiffel.

NAVŹDY NÁS OPUSTILI

† 15.12.2024 Štefan Richter vo veku 89 rokov
† 4.1.2025 Božena Páleschová vo veku 97 rokov
† 6.2.2025 Rudolf Elischer vo veku 77 rokov
† 20.2. 2025 Ľudovít Svitok vo veku 72 rokov

VYPLATILI PRVÉ PODIELY

Po dlhých rokoch sa po prvý raz nedávno stretli majitelia spoločných nehnuteľností v Malinovej, aby si prevzali svoje podiely z výnosov lesných pozemkov, ktoré zdedili. Nenažívajú sa však už urbárikmi. Vysvetlila nám to Lýdia Šemrincová, ktorú poverili, aby ich zastupovala.

Urbárske pozemkové spoločenstvá vznikali na Slovensku v časoch panovania Márie Terézie. Vtedy jednotlivé obce dostali do užívania rôzne pozemky, ktoré mohli rozdeliť poddaným. Tí ich potom obhospodarovali a panstvu odvádzali poplatky. Po zrušení poddanstva sa mohli stať vlastníkami pozemkov, ktoré užívali. Tie sa potom dedili rozdrobili, alebo sa aj scelovali.

- Bolo to tak aj v Cachu, - uviedla Lýdia Šemrincová, - ale u nás bola situácia zložitejšia. Mnoho vtedajších urbárikov sa muselo na základe Benešových dekrétov vysťahovať. Po roku 1948 všetky spoločné pozemky prevzal do užívania štát. Urbár zanikol. Až po roku 1990 sa viacerí dediči začali zaujímať o tie pozemky, ktoré zdedili. Neboli všetci, pretože mnohí žijú v zahraničí

a neprihlásili sa. Sú to pozemky neznámych vlastníkov, ktoré spravuje Pozemkový fond SR a lesné pozemky zasa štátny podnik Lesy SR. Z uvedených dôvodov žiadna organizácia spoločných pozemkov v Malinovej nevznikla. Až pred pár rokmi prvé kroky k vlastníkom urobili Ladislav Richter a Milan Richter. Zistilo sa, že 117 Malinovčanov vlastní dovedna niečo viac ako 56 hektárov lesných pozemkov, ktoré užívajú Lesy SR a necelých 6 hektárov pôdy či už ornej, alebo lúk a pasienkov, ktoré zasa obhospodarujú Štátne majetky. Okrem toho nejaké sa ešte nachádzajú aj v intraviláne obce. Zatiaľ sa nám podarilo urobiť zmluvy s Lesmi SR na vyplácanie podielov z výnosov a s poľovníkmi, za právo lovu. Lesy nám už vyplatili podiely za roky 2023-2024. Vypočítali to dohromady na 7426 eur. Práve preto sme po prvý raz mohli túto sumu rozdeliť a vyplatiť majiteľom pozemkov. Na spomínanom zhromaždení vlastníkov sme sa tiež dohodli, že tak budeme robiť každé dva roky. Budeme sa tiež usilovať aj o dohodu s novým vedením Vjarspolu, - dodala Šemrincová.

Text a foto: (pre)

HLADÁME DOM PRE MÚZEUM

Obecné zastupiteľstvo v Malinovej sa už dlhšiu dobu zaoberá myšlienkou zriadenia obecného múzea. História obce je skutočne dostatočne bohatá na to, aby sa múzeum naplnilo zaujímavými artefaktami minulej doby. Mnohé sú zatiaľ dočasne umiestnené v priestoroch obecného úradu. Tento zámer je možné uskutočniť len s pomocou občanov. Preto obecný úrad prosí občanov ak majú nehnuteľnosť, ktorá by zámeru vyhovovala (starší domček aspoň s dvoma miestnosťami), s možnosťou samostatného prístupu k nehnuteľnosti, aby kontaktovali starostu obce. Obec má záujem takúto nehnuteľnosť odkúpiť na zriadenie obecného múzea.

- r -

ZABÍJAČKOVÉ ŠPECIALITY OPĀŤ CHUTILI

Dve desaťročia v našej obci sa tešíme na obecnú zabíjačku, ktorá sa každoročne koná v období fašiangov. Pozývame našich spoluobčanov na koštovku a predaj zabíjačkových špecialít. Pri zabíjačkách sa vystriedali celé tímy ľudí, aj s mäsiarmi. Spomíname si na Jožka Pastorka, s ktorým sme začali éru zabíjačiek. Jožka neskôr nahradil šikovný mäsiar Janko Bolfik. Choroba si nevyberá, postihla aj nášho Janka a tak sme museli hľadať náhradu. Oslovili sme tiež skúseného mäsiara, dôchodcu, Ferka Gandela, ktorý sa k nám pridala a súhlasil aby celý proces riadil.

Tohoročná zabíjačka sa uskutočnila v sobotu 22. februára. V mrazivom počasí, už o pol siedmej ráno, sa pred Partizánskym domom zišla dvadsiatka odhodlaných ľudí urobiť všetko preto, aby sa zabíjačka vydarila. Nechýbal ani starosta Juraj Stiffel. Všetko prebiehalo ako zvyčajne. Ženy sa zvrátili v kuchyni, pripravili raňajky, mozočky na cibuli a vajciach, umyli krúpy a pokračovali s prípravou ochutnávky a ďalšími prácami v kuchyni. Chlapi zakúrili pod kotly, aby čo najskôr zovrela voda, rozdelili a porcovali mäso, vnútornosti do kotlov a mleli mäso do klobás.

Na koštovku sme pripravili restovanú pečienku, podhrdlinu s cibuľou na kyslo, pečené mäso, kyslé domáce uhorky, čalamádu, feferóny, chlieb, aj čaj s rumom.

Príjemné počasie prilákalo mnoho „koštérov“, ktorým naše zabíjačkové špeciality veľmi chutili. Navarili sme tri kotle kaše, 80 litrov kapustnice a 90 kg klobás. Kašu aj kapustnicou sme všetko vypredali. Klobásy, ktoré zostali, sme potom vyúdili a tiež predali. Sme radi, že o naše kvalitné

zabíjačkové výrobky majú záujem nielen naši občania, prišli si ich kúpiť aj ľudia z okolitých obcí.

Hlavní organizátori SZPB, Únia žien Slovenska a obecný úrad v Malinovej, ďakujú všetkým aktérom na zabíjačke za pomoc, ktorú si veľmi ceníme. Osobitne ďakujeme Ferkovi Gandelovi za ústretovosť, ohotu a za kvalitné a dobre ochutené výrobky.

Eva Benková, foto: (pre)

AUTOMAT NA SVIEČKY

Na miestnom cintoríne, priamo na budove domu smútku, je od januára tohto roka umiestnený automat na sviečky. Viaceré obce túto službu pre obyvateľov zabezpečujú už niekoľko rokov a verím, že aj v Malinovej automat poslúži. Možno budete namietat, že sviečky sú drahšie ako v obchode. Je to pravda, ale firma, ktorá službu zabezpečila (automat, montáž, sviečky) vrátane následného dopĺňania sviečok poskytuje všetko bezplatne, pričom vynaložila takmer tisíc eur. Časť výdavkov sa im časom vráti len prostredníctvom predaja sviečok. Bude to však trvať pár rokov. Obec to takto nič nestálo. Automat neslúži na hromadný nákup sviečok, pre návštevníkov pietneho miesta, ktorí si neprinesú so sebou sviečku, alebo kahanec a chcú si plamienkom sviečky pripomenúť a uctiť svojich blízkych. Automat mince nevydáva. Je nastavený iba na jedno euro za sviečku. Takže ak by niekto chcel dve sviečky musí si pripraviť dve jedno eurové mince. Verím, že automat dokážu využiť nielen naši občania ale aj náhodní návštevníci.

Marika Luprichová
Foto: (pre)

ZAÚJÍMAVOSTI O OBCI, ALEBO...

... trochu histórie nezabije! A môže to byť zaujímavé! Do rúk sa mi už dávnejšie dostal dokument niečo ako „plán obce“ zostavený bývalými občanmi, ktorí žijú v zahraničí, hlavne v Nemecku. Nazvali ho Lageplan Zeche a zostavili v roku 1970 v Hanau/Main. Malinová, vtedy Cach, je tu zakreslená a popísaná tak, ako si obec uchovali v pamäti pred a krátko po vojne.

V Malinovej sa nikdy nepoužívali oficiálne schválené názvy ulíc, ale je známe, že každá ulica a miesto v dedine majú svoje pomenovania. Staré i nové. Zaujímavosťou je, že v pláne sú uvedené v pôvodnej reči „nemčine cachovčine“ nielen uličky, ale tiež chodníky, mosty, potoky, studne, ale aj domy. Názvy boli odvodené často od komunity, aká tam žila, alebo od ich remesla a činnosti, ale aj mena majiteľa, či prírodných daností miesta. Pomenovaných je tu až 41 častí obce a iných miest, pričom niektoré ulice, hlavne tie dlhé, boli rozdelené. Aj chodníky, ktoré spájali ulice, mali svoje mená. Ku každej ulici sú v pláne zakreslené domy s menami majiteľov, obyvateľov aj s prezývkou, resp. „ako sa k nim volalo“. Sú tu aj čísla domov, ďalej neobývané i nové domy, postavené pravdepodobne po vojne.

Pod číslom 41 je uvedené, že na tomto mieste sa nachádzal cintorín kresťanov, kde zostali pozostatky starého kostola, ktorý bol zbúraný okolo roku 1897. Táto časť kostola, ktorú si určite niektorí pamätáte ako starú márnicu, sa využívala na skladovanie náradia až do postavenia domu smútku. Pod číslom 6 je názov Telpobrücke (Telpobrike) Telpo most (za kaplnkou), názov odvodený od domu, do ktorého sa volalo Telpo dom. Pomenovanie Vor der Kapelle Pred kaplnkou má časť ulice

pod číslom 9, kde bolo celkom 6 domov, ktoré mali mená ako Schkrozhaus (Škrocov dom), Watschkeihaus (Vačkajov dom), Dreschohaus (Drešov dom), Drobka Haus (Drobkov dom). Smerom k bývalej fare (dnes na pozemku stojí bytovka) bola Farská ulica Pfarngässchen s číslom 19 so siedmimi domami a je na nej uvedený zaujímavý bod Schmied Brunnen „H“ (šmíd brunen), čo v preklade znamená pravdepodobne kováčsko fontána alebo studňa, pričom písme „H“ sa nedá identifikovať.

Najobývanejšou ulicou bola Bauerngasse - Sedliacka alebo farmárska ulica pod číslom 7. O nej sa píše aj v monografii obce Malinová. Žili na nej majetnejší občania, ktorí sa venovali poľnohospodárstvu a chovu. Bolo tu dovedna 34 domov, napríklad aj Wirtshaus „zum Suska“ Krčma u Zuska, Schlenkerhaus (Šlenkerov dom), Tschiaschhaus (Čiašov dom), Karatschonhaus (Karačonov dom) Duntschalahaus (Dunčalov dom), Stiffohaus (Štiffov dom), Heisohaus (Hajzov dom) a ďalšie.

Uvádžam všetky názvy a pomenovania tak, ako sú zapísané v dokumente s doslovným prekladom do slovensčiny. Sú pre mňa a verím, že aj pre mnohých čitateľov a spoluobčanov, nielen novými poznatkami, ale predovšetkým spojením s minulosťou, ktorá nám dala našu prítomnosť a budúcnosť. „Cachovčania“ tu určite nájdu tie svoje stopy. Ak vás to zaujalo, ďalšie zaujímavosti prinesiem v budúcom čísle obecných novín. Plán s popisom bude aj súčasťou výstavy v rámci Dňa obce Malinová v auguste 2025.

Spracovala Irena Balážová

OBČAN SA PÝTA...!

Využívame eurofondy?

Občan, ktorý nechce byť menovaný sa pýta, ako v obci využívame eurofondy. Jemu sa zdá, že ani nie, pretože sa dozvedá z masmédií ako je to v iných dedinách...

Odpovedá starosta obce Juraj Stiffel:

Je pravda, že v týchto dňoch ne-realizujeme v obci žiaden projekt s využitím eurofondov. No v minulých rokoch sme mnohokrát európske peniaze aj granty ponúkané vládou využili. Tak to bolo napríklad pri zateplení budovy obecného úradu a Partizánskeho domu, dobudovanie osvetlenia v časti obce Kopanice. Ani detské ihrisko by sme bez týchto prostriedkov nevybudovali. Nedávno sme využili eurofondy na zvýšenie bezpečnosti detí na ňom počas futbalových stretnutí, vybudovaním lapača lôpt. V súčasnosti pripravujeme ďalšie projekty. Sledujeme všetky výzvy. Uchádzať sa budeme o financie z Environfнду na komplexnú rekonštrukciu verejného osvetlenia v obci a tiež na vybudovanie multifunkčného ihriska. Sú však aj výzvy, ktoré počítajú so značnou finančnou spoluúčasťou obce. Musíme preto kalkulovať, či na to v rozpočte máme. Ale musím povedať, že vychádzajú aj výzvy, ktoré nám nevyhovujú. Nebudeme predsa budovať zelené strechy, alebo fontánky, či uchádzať sa o projekty na zadržiavanie vody. Sú pre takéto malé obce nepotrebné. Ale verím, že ešte prídu ponuky na ďalšie granty, ktoré ak nám budú vyhovovať, radi sa budeme o ne uchádzať.

-r-

O nespravodlivej tombole...

Cachoviny sú jedna z pravidelných malých rubriek, ktoré pravidelne uverejňujeme v našich novinách. Už názov svedčí, že ide skôr o humorný, alebo aj satirický či až sarkastický novinársky útvar, ktorý má zábavnou formou zachytávať drobné udalosti, ktoré sa niekomu aktuálne stali. Či už vedome, alebo nevedome, z ľudskej naivity, pochybenia, alebo dokonca z nejakej hlúposti. Takých príbehov sa nám v živote stane veľa. A ak nejde o poškodenie zdravia, či veľkú stratu, zvyčajne sa nad tým iba pousmejeme. Dokonca sa takou našou humorou udalosťou sebakriticky aj radi pochválime priateľom. Nech sa aj oni zasmejú, nad našou možno nešikovnosťou. Dôkazom je, že jedna taká „cachovina“ sa stala aj autorovi tejto rubriky. Súvisela so zbytočnou kúpou novej mrazničky, pretože si omylom myslel, že sa mu pôvodná pokazila. Takto mal potom doma dve mrazničky. Bol to námet, ktorý sa v našej rubrike tiež objavil...

Nepochopenie podobného zámeru zo strany niektorých čitateľov boli aj Cachoviny pod názvom **Nespravodlivá tombola**, ktorú sme uverejnili v ostatnom čísle. Jej obsahom bolo, že v rámci predvianočného posedenia členov Klubu dôchodcov sa uskutočnila aj tradičná tombola. Ale bola „nespravodlivá“, pretože niektoré členky mali viac šťastia, vylomovali ich aj viackrát, kým iné zostali sklamané. Obišli napríklad, šťastie sa k nim obrátilo chrbtom. Z textu niektoré zo

šťastlivejších výherkyň usúdili, že im ceny závidia a radšej by ich vraj vrátili. Tak ako to urobil hosť, starosta Juraj Stiffel, ktorý tiež vyhral jednu z cien. Veď si kúpil lístok do tomboly, aby podporil klub a našich dôchodcov. Nechal o jeho cene losovať ešte raz. Predsedníčka klubu Štefánia Niklová sa nad celým nedorozumením o šťastných a sklamaných výherkyňach zamyslela a zvažuje, či má zmysel v budúcnosti ešte tombolu organizovať...!?

POZNÁMKA

Nuž zvlíčené môžeme takú nevinnú hru trochu porovnať so ŽIVOTOM. Ten prináša mnoho rôznych situácií a nie vždy sa nám ho podarí prežiť tak ako by sme si to predstavovali. Nechceme sa dotknúť nejakých zlomových okamžikov, ako sú choroby, alebo nešťastia. Ale aj v bežnom živote, keď sa porovnáваме s inými ľuďmi, mnohokrát sa nám zdá, že to majú v živote ľahšie, viac sa im darí, majú viac šťastia. To môže vyvolať často aj pocit nespokojnosti ba až závidí, pri úspechu iných. Je to v podstate prirodzená reakcia človeka. Nemala by však prerásť do nezičlivosti voči ľuďom, ktorých postretlo viac šťastia. Pretože aj určitá dávka závidí má čiastočne aj priaznivé účinky. Môže človeka v niektorých činnostiach vyburcovať, aby prehodnotil svoje schopnosti a snažil sa dosiahnuť úspech tam, kde sa mu dovtedy nedarilo. Ale trochu inak je to so šťastím pri

podobných hrách akou je aj tombola. Kto si kúpi tombolový lístok, podá LOTO alebo tiket inej tipovacej hry, kde pri výhre sľubujú dokonca milióny, musí počítať s tým, že nemusí mať také šťastie ako nejaký neznamý výherca. Je to totiž hra na náhodu, ktorá môže aj nemusí priniesť šťastie. Prináša to však napätie, ktoré ľudia radi podstúpia, pretože je tam predsa len nádej, že sa to raz podarí. Lenže aj príslovia a porekadlá hovoria, že šťastie je vrtkavé. Aj to, že niekto niečo „kladie“ na najväčšiu kopu. Ak by ľudia pri takýchto hrách nepokúšali šťastie, tak by spĺňavko kancelárie skrachovali. Tie splohlivo rátajú so starou životnou múdrosťou, že „šťastiu“ treba nadbiehať, pokúšať sa oň. V tejto súvislosti mi napadá jeden starší židovský vtip z časopisu Kocúrko. Starý Kohn sa každý deň vručne modlil k Jehovovi, aby mu doprial veľkú finančnú výhru. Už to trvalo dlhé mesiace a Kohnove modlitby boli stále naliehavejšie. Až sa raz nad ním roztvorilo nebo a z hora sa ozval boží hlas: „Khone, Khone, skutočne sa modlíš veľmi vručne, ja ti vyhoviem, aby si vyhral. Ale konečne už podaj ten tiket...“

Trochu úsmevne končím túto moju poznámku, pretože úsmevne bola myslená aj oná Cachovina o nespravodlivej tombole. V tombole išlo o drobné výhry, ktoré v danú chvíľu niekoho potešia. S malým sklamaním treba počítať. Je však isté, že pravé šťastie je to, o ktoré sa sami zaslúžime.

Pavol Remiaš

Naša Malinová - Noviny občanov obce Malinová. Vydáva obec Malinová. Sídlo vydavateľa: Obecný úrad 972 13 Malinová 115. IČO: 00318281. **Vychádzajú štvrťročne.** Distribúcia zdarma do každej rodiny. Náklad 320 ks.

Redakčné práce: **OZ BENEDIKT.** Riadi redakčná rada: **Mgr. Pavol Remiaš** - predseda a šéfredaktor, členovia: **Irena Balážová, Mgr. Daniela Remiašová.**

Pripomienky a príspevky doručte písomne na obecný úrad, alebo elektronicky na e-mail: referent@malinova.sk.

Číslo 1/2025 vyšlo v marci 2025. Grafická úprava: **Ing. Peter Cagaň**, tlač: vlastná. EV5962/21; ISSN: 2729-8299